

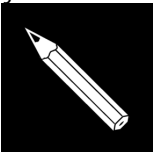

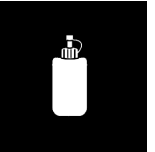

Leeskastje
Mama kwijt

Inhoud leeskastje Mama kwijt

<p>I: Boekoriëntatie</p>	
<p>La 2: Verhaalbegrip</p> 	<p>Grote Uil Kleine Uil Groot nest Eventueel andere dieren uit het verhaal Afbeeldingen uit het boek om verhaal na te vertellen.</p>
<p>La 3: Functies van geschreven taal</p> 	
<p>La 4: Relatie tussen gesproken en geschreven taal.</p> 	<p>Stiften Verhaalschema Picto's van het schema Keuzeactiviteit: Versje</p>
<p>La 5: Taalbewust zijn, fonologisch en fonemisch bewustzijn</p> 	<p>Stiften Woorden act 1 Zinnen act 2 Zinnen act 3 Woorden act 4 Woorden keuzeact 1 Zinnen keuzeact 2</p>
<p>La 6 Alfabetisch principe</p> 	<p>Zoem de bij</p>
<p>La 7 Functioneel 'schrijven' en 'lezen'</p> 	

Leeskastje Mama kwijt

Introductie van het kastje

Doelen:

- De kinderen maken kennis met het kastje.
- De kinderen mogen suggesties doen over de inhoud van het kastje.
- De leerlingen weten dat ze spelletjes met boeken en letters gaan doen, als ze met dit kistje gaan werken.

Inhoud activiteit:

De kinderen zitten in de kring, de leerkracht zet het kastje op een centrale plaats. Het kastje wordt bekeken.

- Wat zou het zijn?
- Welke tekeningen / pictogrammen zie je?
- Wat zit er in?
- Wat hoort erop de standaard te staan?
- Wat staat er aan de zijkant?

De leerkracht vertelt dat er een nieuw kastje in de klas staat dat de naam heeft: "Boeken en praatjes, letters en laatjes". Dit staat ook geschreven op de zijkant van het kastje.

Als je goed naar deze naam luistert dan weet je ook wat we gaan doen.

We gaan een boekje lezen en daarna gaan we steeds een ander laatje open maken en er een praatje of spelletje mee doen.

1: Boekoriëntatie

Doelen :

1. Kinderen begrijpen dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.
2. Ze weten dat boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts.
3. Ze weten dat verhalen een opbouw hebben.
4. Ze kunnen aan de hand van de omslag van een boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.
5. Kinderen weten dat je vragen over een boek kunt stellen. Deze vragen helpen je om goed naar het verhaal te luisteren en te letten op de illustraties

Inhoud activiteit :

De leerkracht vertelt dat ze een boek heeft meegenomen.

- Kijk eens goed naar de tekening op de voorkant van het boek, waar zou het boek over gaan ?
- Dadelijk begin ik te lezen aan de voorkant en daarna lees ik steeds een volgende bladzijde.

Als het verhaal uit is kijk ik naar de achterkant. Welke tekening zie je daar?

- Op de voorkant van het boek staan letters. Dat noemen we de titel van het boek.

De leerkracht leest de titel voor.

- Deze woorden noemen we een zin. De leerkracht schrijft de zin op een flap.
- Als ze dit heeft gedaan komt de praatpop/vingerpoppetje tevoorschijn.

De juf vraagt aan de pop wie ze is.

- Dit boek gaat over mij en over mijn vriendjes in het bos. Op de flap wordt het woord "wie" geschreven. Daarachter de naam Kleine Uil.

De juf zegt dat ze nu erg benieuwd is geworden naar het boek en dat ze het wil gaan voorlezen.

La 2: Verhaalbegrip

Doelen:

1. Kinderen begrijpen de taal van voorleesboeken. Ze zijn in staat om conclusies te trekken naar aanleiding van een voorgelezen verhaal. Halverwege kunnen ze voorspellingen doen over het verdere verloop van het verhaal.
2. Kinderen weten dat de meeste verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets en een episode. Een situatieschets geeft informatie over de hoofdpersonen, de plaats en tijd van handeling. In een episode doet zich een bepaald probleem voor dat vervolgens wordt opgelost.
3. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal naspelen terwijl de leerkracht vertelt.
4. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen, aanvankelijk met steun van illustraties.
5. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen zonder gebruik te hoeven maken van illustraties.

Inhoud activiteit :

De spullen uit de grote la worden bekeken. Er zitten ook plaatjes in. Die gaan allemaal over het boek. Enkele plaatjes worden bekeken en dan even aan de kant gelegd. De spullen die eventueel te groot zijn voor het kastje worden ook genoemd.

Vervolgens wordt het boek voorgelezen. De attributen bieden hierbij een ondersteunende rol. Op het moment dat er een probleem is, wordt samen naar een oplossing gezocht. Hoe gaat het verhaal verder?

De laatste onderbreking is het zoeken naar een goed einde van het verhaal. Het verhaal kan meerdere keren worden voorgelezen, op verschillende tijdstippen.

Navertellen van het verhaal m.b.v. afbeeldingen

Doel: De kinderen kunnen de verhaallijn globaal na vertellen aan de hand van afbeeldingen.

Activiteit :

Eén kind opent de lade en de afbeeldingen worden bekeken. De leerkracht selecteert een aantal afbeeldingen en vraagt aan een kind of meerdere

kinderen om met deze afbeeldingen in de goede volgorde van het verhaal te leggen. Daarna wordt er gekeken of het kind m.b.v. deze plaatjes (in goede volgorde) het verhaal kan navertellen. Afhankelijk van het kind en de groep kan het aantal afbeeldingen uitgebreid worden en kan het verhaal gedetailleerder omschreven worden.

Navertellen van het verhaal m.b.v. materiaal:

Doel: De kinderen breiden hun woordenschat uit door attributen te gebruiken/ benoemen.

Activiteit :

Eén kind opent de lade en de attributen worden benoemd. De leerkracht selecteert een aantal attributen en vraagt aan de leerlingen om met deze attributen in de goede volgorde van het verhaal te leggen. Daarna wordt er gekeken of het kind m.b.v. deze attributen (in goede volgorde) het verhaal kan navertellen.

Afhankelijk van het kind en de groep kan het aantal attributen uitgebreid worden en kan het verhaal gedetailleerder omschreven worden.

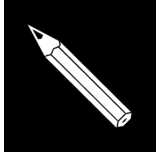
La 3: Functies van geschreven taal

Doelen:

1. Kinderen weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, brieven, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben.
2. Kinderen weten dat symbolen zoals logo's en pictogrammen verwijzen naar taalhandelingen.
3. Kinderen zijn zich bewust van het permanente karakter van geschreven taal.
4. Kinderen weten dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie.
5. Kinderen weten wanneer er sprake is van de taalhandelingen 'lezen' en 'schrijven'. Ze kennen het onderscheid tussen 'lezen' en 'schrijven'.

Keuzeactiviteit

In de la zit algemene informatie over het boek. Die kan worden voorgelezen. De leerkracht kan daarna de tekst voorlezen en de kinderen kiezen het goede plaatje erbij. Er kan een gesprekje gevoerd worden over

La 4: Relatie tussen gesproken en geschreven taal.

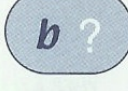
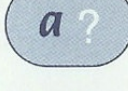

Doelen:

1. Kinderen weten dat gesproken woorden kunnen worden vastgelegd, op papier en met audio/visuele middelen.
2. Kinderen weten dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken.
3. Kinderen kunnen woorden als globale eenheden lezen en schrijven.

Voorbeelden: de eigen naam en namen van voor het kind belangrijke personen/dingen, logo's en merknamen.

Inhoud activiteit:

Verhaalschema

- Wie? Over wie gaat het verhaal?
(Wie is de hoofdpersoon?)
- Waar? Als het verhaal begint, waar is ... dan?
(Waar speelt het verhaal zich af?)
- Wat dan? Wat gebeurt er in het verhaal ?
(En, wat gebeurt er nog meer?)
- Begin? Hoe begint het verhaal?
(Wat kun je vertellen over het begin?)
- Afloop? Hoe loopt het verhaal af?
(Wat kun je vertellen over de afloop?)
- Probleem? Wat is het probleem?
(Is er een probleem?)
- Oplossing? Hoe wordt het probleem opgelost?
(Is er een oplossing?)

- Op een flap heeft de leerkracht de "wie" vraag geschreven met het pictogram erbij.
 - De overige pictogrammen worden besproken en ingevuld op de flap. Op deze manier kan het verhaalschema in kaart worden gebracht.
- In eerste instantie kunnen de volgende vragen worden gesteld :
- wie; over wie gaat het verhaal ?

- waar speelt het verhaal?
- begin; wat kun je vertellen over het begin van het verhaal ?
- afloop ; hoe loopt het verhaal af ?

Deze vragen kunnen uitgebreid worden.

Na afloop kan een kind aan de hand van de pictogrammen, woorden en de eigen gemaakte tekeningen de verhaallijn verwoorden.

Deze flap, met het verhaalschema moet een centrale plek krijgen, binnen het thema.

Keuzeactiviteit

Doel :

- de kinderen ervaren dat ze het versje dat ze horen ook kunnen opschrijven.
- de kinderen kunnen de twee laatste zinnen die ze horen na zeggen.
- de kinderen kunnen tekeningetjes maken bij bepaalde woorden in het versje, waardoor ze een versje visueel beter kunnen volgen.

Inhoud activiteit :

Als een kind dit laatje wil open maken, wijs dan kort even op het pictogram. Wat zie je? Wat zou je moeten gaan doen?

In het laatje ligt een briefje. Wat zou er op staan? Kun je al een woordje lezen?

Gezamenlijk wordt dit versje 2 keer beluisterd.

Zorg ook voor een grote versie van het versje, dan kunnen we het versje horen en ook zien. We luisteren nu steeds naar één zin. Eén kind helpt met het opschrijven van het gedicht en herhaalt steeds de zin van het versje. Sommige zinnen zijn moeilijk te onthouden: ze zijn lang. Zijn deze zinnen ook moeilijk om op te schrijven? (Ja... dat is veel werk!) De relatie wordt gelegd tussen: als je veel woorden hoort, moet je ook veel woorden opschrijven (dit noemen we een lange zin). En als je weinig woorden hoort, moet je ook weinig woorden opschrijven (dit noemen we een korte zin).

Als het hele versje is opgeschreven gaan we tekeningetjes maken bij de woorden die je veel hoort /ziet.

Eventueel kan op het laatst het versje opgezegd worden waarbij de leerkracht de woorden aanwijst die gesproken worden. Kloppen de tekeningen?

Het versje kan met twee kinderen gespeeld worden. De tekeningen kunnen hierbij weer een handig hulpmiddel zijn.

Kies hiervoor zelf een versje.

La 5: Taalbewust zijn, fonologisch en fonemisch bewustzijn

Doelen:

1. Kinderen kunnen woorden in zinnen onderscheiden.
2. Kinderen kunnen onderscheid maken tussen de vorm en betekenis van woorden.
3. Kinderen kunnen woorden in klankgroepen verdelen zoals bij kin-der-wa-gen.
4. Kinderen kunnen reageren op en spelen met bepaalde klankpatronen in woorden; eerst door eindrijm ("Pan rijmt op Jan") en later met behulp van beginrijm ("Kees en Kim beginnen allebei met k").
5. Kinderen kunnen fonemen als de kleinste klankeenheden in woorden onderscheiden, zoals bij p-e-n.

Vervolg

Activiteit 1: Werken met het versje

Doel :

- de kinderen kunnen samen het versje opzeggen.
- twee kinderen kunnen dit ook alleen.
- de kinderen zijn in staat om eindrijm te herkennen.
- de kinderen kunnen zelf rijmwoorden maken.

Inhoud:

Als dit laatje wordt open gemaakt treffen de kinderen hierin een versje aan. Dit versje wordt gezamenlijk nog eens gelezen. Vervolgens vraagt de leerkracht of de kinderen woordjes horen die rijmen. Dit zullen veelal de laatste woorden van de zinnen zijn.

De rijmwoorden worden opgezocht op de flap en nogmaals genoteerd.

Wat zien jullie bij deze woorden ?

Rijmwoorden hebben dezelfde letters op het eind.

Deze woorden worden onder elkaar genoteerd. Telkens wordt gekeken of er dezelfde letters zijn en waar die staan.

Activiteit 2: Rijmen (eindrijm)

Doel:

- Rijmzinnen kunnen afmaken.

Inhoud:

De zin wordt langzaam voorgelezen. Het laatste woord moeten de kinderen aanvullen. Dit kan in de grote en in de kleine kring gebeuren. Naar aanleiding van de laatste zinnen kunnen de kinderen zelf rijmzinnen maken.

Kleine uil woont in het bos, hij valt uit de boom in het ... (mos)
Huil maar niet zo snel, ik vind jouw mama ... (wel)
Mama heeft puntige oren, daar kan ze goed mee ... (horen)

Activiteit 3: Zinnen opdelen in woorden

Doel:

- de kinderen kunnen zinnen opdelen in woorden.
- de kinderen kunnen aangeven hoeveel voetstappen / woorden er zijn met behulp van materiaal.

Zinnen van 4 en 5 woorden zijn meer geschikt voor groep 1 leerlingen. De langere zinnen kunnen door de groep 2 leerlingen gedaan worden. Bepalend hiervoor is echter de ontwikkeling van het kind en niet de groep.

Deze oefening kan ook gedaan worden m.b.v. de bijl. Elk woord krijgt een tik. Met de toverstok een blokje aantikken of bijschuiven.

Lange en korte zinnen kunnen aangegeven worden. Let op het neerleggen van de blokjes. Hanteren ze de leesrichting, gaan ze geordend te werk?

Kleine Uil is moe.

Hij valt uit het nest.

Eekhoorn wil hem helpen.

Beer is niet zijn moeder.

Mama heeft puntige oren.

Haas is ook niet zijn moeder.

Zijn mama heeft grote ogen.

Is kikker zijn mama?

Kikker weet waar de mama van Kleine Uil is.

Kleine Uil en mama zijn blij.

Alle dieren mogen koekjes komen eten.

Activiteit 4: Woorden in klankgroepen verdelen.

Elke klankgroep krijgt een tik, of... Een andere manier is het verbinden van lettergrepen tot woorden. De leerkracht zegt het woord in stukjes, de kinderen maken er één woord van.

Klei-ne Ui-len-nest

Eek-hoorn Ge-vonden

Pun-ti-ge O-ren

Gro-te O-gen

Kik-ker Zoe-ken

Ma-ma Koek-jes

Al-ler-lek-ker-ste

Keuzeactiviteit 1 sorteren van woorden op beginrijm la 3 pictogram bijl

Doel :

- de kinderen zijn in staat om beginrijm te herkennen in langgerekte woorden
- de kinderen kunnen woorden herkennen die een andere beginletter hebben
- de kinderen kunnen zelf woorden bedenken met deze beginrijm.

Inhoud activiteit :

In dit laatje ligt een briefje waarop woorden staan. Dit zijn de woorden die horen bij het verhaal . De juf vertelt dat ze woordjes gaat oplezen : "jullie moeten goed naar deze woordjes luisteren. Kunnen jullie vertellen waarom deze bij elkaar horen?" De leerkracht praat met een langgerekte beginklank. Ter controle kunnen de woorden op de flap geschreven worden.

Bos Boom Beer Bedankt Ik hoor vooraan de letter B

Ogen Oren Ik hoor vooraan de letter O

Paniek Puntig Ik hoor vooraan de letter P

Grote Gevonden Graag Ik hoor vooraan de letter G

Verdere mogelijkheden zijn :

- Bedenk nog een woord met dezelfde beginletter. Schrijf deze woorden ook op de flap erbij.
- Welk woord hoort er niet bij? Zelfde woorden als bovenstaande oefening maar nu met een ander woord er tussen.
- Zijn er in de klas ook kinderen die dezelfde letter vooraan hebben in hun naam.

Keuzeactiviteit 2: Hakken en plakken.

Doel:

- de kinderen kunnen losse klanken samenvoegen tot een woord, waarbij de zin een ondersteunende rol biedt.

Kleine Uil is m-oe.

Hij valt uit de b-oo-m.

Hij is zijn mama k-w-ij-t.

Eekhoorn gaat op z-oe-k.

Is beer jouw m-a-m-a?

- de kinderen kunnen losse klanken samenvoegen tot een woord uit het boek, zonder ondersteuning van de zin.

b-eer

h-aa-s

n-e-s-t

m-a-m-a

k-w-ij-t

p-a-n-ie-k

g-r-oo-t

o-r-e-n

o-g-e-n

Activiteit:

Eén kind maakt het laatje open haalt er een blaadje met zinnen uit.

De leerkracht zegt de zin, en één woord zegt ze in stukjes. De kinderen raden wat ze gezegd heeft. Een vervolg activiteit hierop kan zijn; alleen het losse woord herkennen. Met een "echte" bijl worden de letters gehakt.

La 6 Alfabetisch principe

Doelen:

1. Kinderen ontdekken dat woorden zijn opgebouwd uit klanken en dat letters met die klanken corresponderen en leggen de foneem-grafeemkoppeling.
2. Kinderen kunnen door de foneem-grafeemkoppeling woorden die ze nog niet eerder hebben gezien, lezen en schrijven.

Activiteit: Zoem zoem de letterbij, maakt ons blij.

Doelen

- de kinderen maken kennis met zoem zoem de letterbij die erg van letters houdt.
- de kinderen kunnen de letter h herkennen tussen andere letters.
- de kinderen kunnen de positie van de letter aangeven in een woord dat visueel wordt aangeboden.
- de kinderen kunnen de positie van de letter aangeven in een woord dat auditief wordt aangeboden.
- de kinderen kunnen woorden benoemen met deze letter.

Inhoud activiteit :

Als een leerling laatje 5 wil openmaken klinkt er gezoem. Met z'n allen luisteren we naar het geluid. "Waar komt het toch vandaan ?" In het laatje ligt een bijtje. "Ik ben zoem, zoem", zegt de bij en ik heb erge honger. De juf wil hem honing geven ,maar de bij lust dit niet. "Ik lust alleen maar letters", en daarom zegt hij: "Ik ben Zoem, zoem de letterbij en ik maak kinderen blij !"

Zoem zoem vliegt door de klas op zoek naar letters. De kinderen helpen hem erbij en wijzen letters aan. Zoem zoem, kan moeilijk beslissen welke letter hij vandaag eens wil proeven.

Uiteindelijk vliegt hij terug naar zijn laatje en vindt daarin de letter die je aan bod wil laten komen. Hij besluit om deze letter te proeven, maar eerst moeten de kinderen hem erbij helpen.

- wie weet hoe deze letter heet?
- wie heeft deze letter al eens gezien?
- zie je deze letter op het boek?
- zie je deze letter in het versje?
- wie heeft deze letter in zijn naam?

Zoem, zoem snoept van deze letter een beetje. Als hij zijn buikje vol heeft, gaat hij lekker slapen in zijn letterlaatje.

Vervolgactiviteiten:

- De Lettermuur:

Tijdens het werken kunnen kinderen tekeningen maken of plaatjes uitknippen van woorden met deze bepaalde letter. Deze tekeningen krijgen een plaatsje bij de letter op de lettermuur.

- Schrijf/stempelhoek

In zand kunnen de letters geschreven worden.

La 7 Functioneel 'schrijven' en 'lezen'

Doelen:

1. Kinderen schrijven functionele teksten, zoals lijstjes, briefjes, opschriften en verhaaltjes.
2. Kinderen lezen zelfstandig prentenboeken en eigen en andermans teksten.